

POSIEDZENIE ZARZĄDU W-MIR

W dniu 11 października 2019 r. odbyło się posiedzenie Zarządu W-MIR, podczas którego zajmowano się następującymi sprawami:

- realizacją wniosków napływających z Rad Powiatowych W-MIR,
- opiniowaniem aktów prawnych otrzymywanych z Krajowej Rady Izb Rolniczych,
- bieżącym monitorowaniem realizacji budżetu Izby,
- współorganizacją Warmińsko-Mazurskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych.

Ponadto, w związku z realizacją wniosków napływających z Rad Powiatowych, Zarząd W-MIR postanowił przygotować następujące wystąpienia:

1. Pismo do KOWR, wspierające rolnika, z prośbą o umorzenie czynszu dzierżawnego w związku z utraceniem płynności finansowej przez wykrycie ASF w gospodarstwie, co skutkowało ubojem sanitarnym.
2. Pismo do ARiMR o rezygnację z konieczności aktualizacji planów rolno-środowiskowo-klimatycznych i planów rolnictwa ekologicznego, corocznie na nowych drukach, wyłącznie z przyczyn zmiany nazw działek rolnych, na którą nikt nie ma wpływu.
3. Pismo do Polskiego Związku Łowieckiego o zobowiązanie kół do przyjmowania rolników na rezydentów lub jako nowych członków kół łowieckich.
4. Pismo do Prezydentów Miast o podjęcie działań ograniczających bytowanie dzików w miastach – jako rezerwuaru wirusa ASF.

Zarząd W-MIR wystosował także pisma:

1. Do Burmistrza Pizy popierające inicjatywę mieszkańców w sprawie budowy wiaty przystankowej w miejscowości Rostki. Inwestycja ta wpłynie korzystnie na podwyższenie standardu życia mieszkańców obszarów wiejskich, a w szczególności dzieci i młodzieży dojeżdżających do szkół.
2. Do Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, na wniosek rolników, z prośbą o zainstalowanie paneli akustycznych przy drodze krajowej 63 – wzdłuż wsi Gaudynki, gmina Orzysz.

POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH:

- **30 września w Olecku odbyło się wspólne posiedzenie Rad Powiatowych W-MIR z powiatów etckiego, gołdapskiego, oleckiego, giżyckiego oraz węgorzewskiego** W posiedzeniu, poza członkami Rady, udział wzięli: pan Krzysztof Jurgiel – Poseł do Parlamentu Europejskiego, pan Jerzy Małecki - Poseł na Sejm RP, pani Beata Orzołek - Z-ca Prezesa ARiMR, pan Romuald Tański - Wiceprezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, pan Szczepan Szumowski - Prezes OSM w Giżycku, pan Jerzy Skorupski - Prezes OSM w Olecku, pani Alicja Łuć - Kierownik Skupu SM Mlekpol w Grajewie, pan Krzysztof Krasowski - Kierownik BP ARiMR w Olecku oraz pan Dariusz Salamon - Powiatowy Lekarz Weterynarii. Przedstawiciele podmiotów skupowych zgodnie poinformowali zebranych o wzroście produkcji mleka dostarczanego do nich, oraz przedstawili sytuację na rynkach światowych i tendencje spożycia mleka. Jako możliwość rozwiązania

problemu ze wzrostem produkcji mleka i możliwością obniżki cen wskazali wykorzystanie białka zwierzęcego w produkcji pasz. Kolejnymi tematami poruszonymi na posiedzeniu były: afrykański pomór świń oraz szkody łowieckie. Zasugerowano, aby w walce z ASF, w miejscach wystąpienia wirusa, pogłowie dzików było maksymalnie zredukowane, ponieważ to dzik jest głównym wektorem roznoszenia choroby. Podczas spotkania poruszony został także temat suszy.

- **4 października w Iławie odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej W-MIR w powiecie iławskim.** Podczas spotkania zostały przedstawione informacje dot. przestrzegania zasad bioasekuracji zawarte w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń w gospodarstwach, w których utrzymywane są świny położonych poza obszarami objętymi restrykcjami. Pani Małgorzata Kalitowska - Powiatowy Lekarz Weterynarii szczególną uwagę zwróciła na wymogi dot. gospodarstw położonych na obszarze ochronnym (strefa żółta), a także na obszarze objętym ograniczeniami (strefa czerwona), ponieważ powiat iławski został włączony w strefę ochronną i częściowo w strefę zagrożenia.
- **8 października w Zastawnie odbyło się wspólne posiedzenie pięciu Rad Powiatowych W-MIR z powiatów ostródzkiego, braniewskiego, elbląskiego, lidzbarskiego i nowomiejskiego.** Przewodniczącym posiedzenia był pan Roman Puchalski – Przewodniczący Rady Powiatowej W-MIR w powiecie elbląskim. W posiedzeniu, poza członkami Rady, udział wzięli: pan Jan Heichel – Prezes W-MIR, pan Marcin Kazimierczuk – Zastępca Dyrektora W-M OR ARiMR, pani Dorota Daniluk - Zastępca Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Olsztynie, pan Zenon Giebień – Kierownik BP ARiMR w Elblągu, pani Anna Wołowska oraz pan Marcin Treska – KOWR SZ w Elblągu. Na wstępie uczestnicy spotkania z zainteresowaniem wysłuchali informacji przedstawionych przez Marcina Kazimierczuka dotyczących pomocy finansowej dla gospodarstw dotkniętych klęskami: suszą, gradobiciem itp. Następnie pan Marcin Kazimierczuk przedstawił harmonogram uruchamiania nowych programów PROW 2014 – 2020, których realizacja rozpocznie się do końca tego roku. Pani Anna Wołowska przedstawiła informacje o rozdysponowaniu nieruchomości rolnych poprzez sprzedaż i dzierżawę w poszczególnych powiatach. Następnie, na podstawie danych Biura Analiz i Strategii KOWR, przedstawiła sytuację na rynku zbóż, rynku mięsa i rynku produktów mlecznych. W kolejnym punkcie posiedzenia pani Dorota Daniluk omówiła zasady bioasekuracji. Wśród producentów trzody chlewnej występuje coraz większe zaniepokojenie szybko rozwijającą się chorobą ASF. Stwierdzono, że mimo przestrzegania wszystkich zasad bioasekuracji, tak naprawdę nie ma 100 % zabezpieczenia. Rolnicy z terenów jeszcze nie objętych ASF powinni się na pomór przygotować. Na terenach objętych ASF rolnicy nie mają żadnej pomocy. Aby zahamować rozwój choroby niezbędne jest ciągłe zmniejszanie pogłowia dzików. Na zakończenie posiedzenia głos zabrał pan Jan Heichel – Prezes W-MIR, który przekazał informacje dotyczące wyborów nowych władz KRIR. Na stanowisko Wiceprezesa KRIR został wybrany pan Mirosław Borowski – Delegat W-MIR do KRIR. Prezes Izby poinformował zebranych o działaniach W-MIR w sprawie suszy na terenie województwa warmińsko – mazurskiego i podziękował członkom Rad za udział w pracach komisji szacujących straty w gospodarstwach. W kwestii afrykańskiego pomoru świń Prezes W-MIR

stwierdził, że w tej sprawie muszą zostać podjęte konkretne decyzje zwiększające pomoc rolnikom i zwiększające redukcję dzików, które są głównym źródłem przenoszącym chorobę. Zapowiedział również możliwość zorganizowania protestu w sprawie walki z ASF.

- **9 października w Działdowie odbyło się posiedzenia Rady Powiatowej W-MIR w powiecie działdowskim.** Pan Wojciech Kościński - Powiatowy Lekarz Weterynarii w Działdowie przedstawił informacje odnoszące się do zagadnienia bioasekuracji na obszarze objętym restrykcjami, a także na obszarze ochronnym. Przy omawianiu tych kwestii, członkowie Rady byli zdania, aby zmaksymalizować odstrzał dzików w powiecie działdowskim. Pan Bartosz Żyłka - Kierownik BP ARiMR w Działdowie przedstawił informacje nt. aktualnego stanu realizacji wdrażanych programów pomocowych, natomiast pani Aneta Borkowska - Kierownik PT KRUS w Działdowie przedstawiła informacje z zakresu bieżącej pracy jednostki KRUS.
- **10 października w Kętrzynie odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej W-MIR w powiecie kętrzyńskim.** Rada wysłuchała wystąpienia dr Józefa Mikuckiego, który przekazał najnowsze informacje dotyczące rozprzestrzeniania się ASF. W powiecie kętrzyńskim odnotowano w sumie 48 przypadków ASF (łącznie z dzikami), z czego 22 przypadki w 2019 roku. Odnotowano w sumie 4 ogniska, z czego 2 w roku 2018 i 2 w roku 2019. Wszyscy poszkodowani rolnicy otrzymają pełne odszkodowania. Pomimo stosowania bioasekuracji choroba rozprzestrzenia się. Następnie głos zabrał pan Tomasz Komorowski - Kierownik Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Kętrzynie pochlebnie wypowiadając się na temat działania aplikacji e-Wnioski Plus w 2019 roku. Podsumował, że na 636 spraw ONW, 65 spraw PRSK, 154 sprawy RE, 100% wymienionych jest przygotowana do wypłaty zaliczek. W ramach zaliczek na poczet płatności bezpośrednich wypłacane będzie do 70% kwoty należnej rolnikowi, natomiast od tego roku wypłacane będą również zaliczki na poczet płatności ONW, PRSK, RE i zalesień do 85% kwoty należnej rolnikowi. Zaliczek nie otrzymają rolnicy, u których były kontrole na miejscu oraz rolnicy gospodarujący na działkach, które w 2019 roku podlegały scaleniom, podziałom lub w stosunku do których są jakieś niejasności. Wypłata zaliczek ma rozpocząć się w połowie października. Do BP ARiMR w Kętrzynie wpłynęło, wg stanu na dzień 10.10.2019 r., 11 wniosków o pomoc w związku ze szkodami w uprawach rolnych spowodowanych gradem i deszczem nawalnym, 1 wniosek o wyrównanie dochodów w związku z wystąpieniem ASF oraz 113 wniosków o dopłatę do materiału siewnego kategorii elitarny i kwalifikowany. Kierownik ARiMR zachęcał do korzystania z programu „Modernizacja gospodarstw rolnych w obszarze nawadniania...”, ponieważ w powiecie kętrzyńskim są tylko 2 spółki wodne, a zalewanych okresowo corocznie jest ok. 600 - 700 ha oraz zachęcał posiadaczy zwierząt do korzystania z aplikacji IRZ Plus. Pan Jerzy Bachar - Główny Specjalista Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Olsztynie Sekcja Zamiejscowa w Korszach omówił temat poddzierżawiania gruntów KOWR, bezprawnego użytkowania działek oraz wyłudzenia dopłat. Przedstawił szczegółowo sytuacje, w których KOWR może wykupić grunt prywatny. Pan Zdzisław Szypulski – Kierownik Nadzoru Wodnego w Kętrzynie, przedstawił strukturę organizacyjną Wód Polskich oraz zadania i zakres działań poszczególnych struktur. Po wypowiedzi Pana Szypulskiego członkowie Rady intensywnie apelowali o czyszczenie cieków

wodnych i bardziej efektywne działanie Nadzoru Wodnego. Wójt Gminy Kętrzyn, Paweł Bobrowski przedstawił przeprowadzone przez Urząd Gminy działania w związku z programem „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej” oraz omówił sytuację gospodarowania odpadami komunalnymi. Na zakończenie Pan Marek Kuźniewski - Członek Zarządu Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej przekazał informacje z bieżących prac Zarządu.

- **15 października w Bartoszczach odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej W-MIR w powiecie bartoszyckim.** Jako pierwszy wystąpił dr Tadeusz Wojnicz, który przekazał najnowsze informacje dotyczące rozprzestrzeniania się ASF stwierdzając, iż sytuacja jest dramatyczna. W powiecie bartoszyckim odnotowano w tym roku już 3 ogniska, w Polsce 48 ognisk. Wymogi odnośnie gospodarstw produkujących trzodę są bardzo wysokie, jednakże niewystarczające aby uchronić stada trzody chlewnej. Ze 135 stad w pow. bartoszyckim pozostało 17 (w tym 2 są w trakcie likwidacji). W 2019 roku odstrzelono 689 dzików, z czego 28 sztuk było dodatnich, znaleziono 121 padłych dzików, z czego 72 sztuki były dodatnie. Dr Wojnicz podkreślił, że najłagodniejszym ogniwem w walce z ASF jest człowiek. Pan Roman Kopański – Kierownik Nadzoru Wodnego w Bartoszczach, przedstawił strukturę organizacyjną Wód Polskich oraz zadania i zakres działań poszczególnych struktur wraz z omówieniem terenu działania. W 2018 roku Wody Polskie na terenie podległym panu Romanowi Kopańskiemu wykonały inwestycje na łączną kwotę 200 tys. zł., natomiast w roku 2019 już na kwotę 1,4 miliona. Następnie głos zabrała pani Barbara Piorun - Kierownik Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Bartoszczach gratulując nowym członkom Rady wygranych wyborów i Przewodniczącej wyboru na następną kadencję. Zapewniła, iż zaliczki będą przelewane od 16 października. W ramach zaliczek na poczet płatności bezpośrednich wypłacane będzie do 70 % kwoty należnej rolnikowi, natomiast od tego roku wypłacane będą również zaliczki na poczet płatności ONW, PRSK, RE i zalesień do 85 % kwoty należnej rolnikowi. W powiecie bartoszyckim prowadzonych jest 151 spraw o płatności ekologiczne i na razie wstrzymane jest ich zaliczkowanie. Do BP ARiMR w Bartoszczach wpłynęło do 15.10.2019 r. 25 wniosków o pomoc na szkody w uprawach rolnych spowodowane gradem (2 szt.) i deszczem nawalnym (23 szt.), oraz 96 wniosków o dopłatę do materiału siewnego kategorii elitarny i kwalifikowany. Pani Barbara Piorun omówiła odstępstwa w tegorocznym zazielenieniu związane z wystąpieniem suszy i program modernizacja gospodarstw rolnych w obszarze nawadniania. Kolejnym prelegentem był pan Jerzy Bachar - Główny Specjalista Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Olsztynie Sekcja Zamiejscowa w Bartoszczach, który omówił ramy prawne funkcjonowania KOWR oraz działania przezeń prowadzone. Przedstawił również temat poddzierżawiania gruntów KOWR, bezprawnego użytkowania działek i wsparcie zadłużonych gospodarstw. Na zakończenie pan Marek Kuźniewski - Członek Zarządu Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej przekazał informacje z bieżących prac Zarządu.
- **15 października w Nowym Mieście Lubawskim odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej W-MIR w powiecie nowomiejskim.** Pan Jan Liedtke - Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowym Mieście Lubawskim przypomniał zebranych informacje nt. zasad bioasekuracji w gospodarstwach rolnych poza obszarem zagrożenia. Przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

omówili strukturę i zakres działania PGW WP. Dyskutowano również nt. wymogów, które mają spełnić gospodarstwa rolne w związku z wprowadzeniem Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Przy omawianiu spraw związanych z melioracją wodną przedstawione zostały teoretyczne i praktyczne aspekty zakładania spółek wodnych. Pan Marcin Kazimierzczuk - Zastępca Dyrektora W-M OR ARiMR w Olsztynie przedstawił informacje nt. programu: *Modernizacja gospodarstw rolnych – nawodnienia w gospodarstwie oraz Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej.*

INNE SPOTKANIA:

- **1 października** pan Jan Heichel - Prezes W-MIR uczestniczył w inauguracji Roku Akademickiego 2019/2020 oraz promocji doktorskich i habilitacyjnych na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.
- **1 października** pan Jerzy Salitra – Członek Zarządu W-MIR wziął udział w spotkaniu z Ministrem Środowiska w Ministerstwie Środowiska w Warszawie.
- **3 października** pan Marek Kuźniwski – Członek Zarządu W-MIR uczestniczył w podsumowaniu XXIV edycji konkursu „Czysta i piękna zagroda - estetyczna wieś” w Olsztynie.
- **5 października** pan Jan Heichel – Prezes W-MIR uczestniczył w inauguracji roku akademickiego 2019/2020 na Wydziale Biologii i Biotechnologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.
- **5 października** pani Zofia Stankiewicz - Przewodnicząca Rady Powiatowej W-MIR w powiecie ostródzkim wzięła udział w konferencji pt. "I Grunwaldzkie Spotkanie Kół Gospodyń Wiejskich" w Stębarku.
- **9 października** pan Jan Heichel – Prezes W-MIR uczestniczył w konferencji naukowej pt. „Miasto - wieś. Relacje zrównoważonego rozwoju” w Olsztynie.
- **11 października** w siedzibie Oddziału Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Bartoszycach odbyło się spotkanie rolników z myśliwymi. Spotkanie zorganizowane przez Radę Powiatową Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej w powiecie bartoszyckim poświęcone było problemom w szacowaniu szkód łowieckich. W spotkaniu udział wzięli rolnicy i przedstawiciele kół łowieckich, samorządowcy, pan Adam Ołdakowski – Poseł na Sejm RP, pan Zbigniew Ziejewski - kandydat na posła, pani Irena Wołoszuk - Burmistrz Sępolicy, pan Andrzej Dycha - Wójt Gminy Bartoszyce, pan Władysław Bogdanowicz - Wicestarosta, pan Zygmunt Zbigniew Pampuch - Nadleśniczy, pani Aleksandra Wołoszuk-Burda - przedstawicielka Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie oraz pan Romuald Amborski - Łowczy Okręgowy. Spotkanie o burzliwym przebiegu prowadziła pani Agnieszka Kobryń - Przewodnicząca Rady Powiatowej WMIR w powiecie bartoszyckim wraz z panem Janem Heichel – Prezesem W-MIR. Rolnicy po kolei wypowiadali się, przedstawiając zarzuty w kierunku Koła Łowieckiego „Szarak”. Wśród najczęstszych zarzutów wymieniano: zaniżanie szacowanych szkód, nie odbieranie telefonów przez łowczych od rolników zgłaszających szkody łowieckie, blokowanie numerów telefonów

rolników przez łowczych, nie odbieranie poczty, lub obieranie poczty z maksymalnym tj. 14 dniowym opóźnieniem, skutkującym brakiem możliwości wyszacowania szkody w uprawie, w związku zebraniem uprawy z pola. W trakcie spotkania jeden z rolników przytoczył dane Polskiego Związku Łowieckiego wykazujące zwiększenie się liczebności łosia o 950 % od roku 2001 do roku 2016, danieli o 360 %, jeleni o 200 %. Przedstawione zestawienia inwentaryzacji i odstrzałów pokazały, iż obecne stany zwierzyny łownej są o wiele za wysokie i konieczna jest drastyczna redukcja pogłowia. Opisywano błędy w inwentaryzacji zwierząt łownych. Podawano przykład obwodu, gdzie w czasie inwentaryzacji wyliczono, że jest tam sześć dzików. Do odstrzału przeznaczono 15 a ostatecznie odstrzelono 68 dzików. Odstrzelono więc ponad 400 % tego, co przeznaczono do odstrzału. Z kolei te sześć dzików to była liczba zgodna z rozporządzeniem ministra środowiska mówiącym o tym, że na 1 km² ma być 0,1 dzika. Inwentaryzacja musiała zostać sfałszowana. Rolnicy ubolewali nad bezmyślnością niektórych myśliwych (nie będących jednocześnie rolnikami) podczas polowań, poprzez nieprzemysłane i zbędne niszczenie upraw i utrudnianie prac polowych. Łowczy Okręgowy – pan Romuald Amborski apelował o zgłaszanie merytorycznych uwag co do któregośkolwiek koła łowieckiego do Zarządu Okręgowego PZŁ.

Wnioski rolników:

1. Koła powinny podawać adresy e-mailowe i aktualizować dane adresowe, które to powinny być dostępne co najmniej w Urzędach Gmin i biurach Izby Rolniczej.
  2. Powinno zostać zmienione ustawodawstwo w zakresie odwołań do Nadleśnictw, tj. szacowanie w trybie odwoławczym powinno odbywać się w ciągu 7 dni od zgłoszenia.
  3. Powinno zostać wydane rozporządzenie o zalecanych stanach zwierzyny w łowiskach.
  4. Należy znieść moratorium na odstrzał łosi.
  5. Bobry powinny stać się zwierzyną łowną.
  6. Należy zmniejszyć populację żurawi i kormoranów.
  7. Powinny powstać przepisy umożliwiające funkcjonowanie prywatnych obwodów łowieckich.
  8. Inwentaryzacje zwierzyny łownej powinny być przeprowadzane innymi, nowoczesnymi metodami (np. za pomocą kamer termowizyjnych przy użyciu sprzętu lotniczego).
  9. Szacowania szkód łowieckich powinny być przeprowadzane przez niezależnych rzeczoznawców.
  10. Znalezienie padłego dzika powinno być nagradzane finansowo, a nie „karane” jak w tej chwili poprzez obowiązek poniesienia kosztów utylizacji przez rolnika na terenie którego został znaleziony padły dzik.
  11. Rolnicy nie powinni ponosić kosztów utylizacji padłych zwierząt, których właścicielem jest Skarb Państwa.
  12. Rolnicy domagają się redukcji zwierzyny do stanów z lat 70-tych, 80-tych ubiegłego wieku.
  13. Odstrzał kruków i srok (ptaków drapieżnych i padlinożernych mogących przenosić wirus ASF).
  14. Zredukowanie ilości łowczych okręgowych do ilości województw.
- **16 października** pan Romuald Tański – Wiceprezes W-MIR wziął udział w II posiedzeniu zespołu opiniodawczo - doradczego w zakresie przygotowania projektu uchwały Sejmiku Województwa

Warmińsko-Mazurskiego w sprawie podziału województwa na obwody łowieckie oraz kategoryzacji obwodów łowieckich. Spotkanie odbyło się w Olsztynie.

- **21 października** pan Marek Kuźniewski – Członek Zarządu W-MIR uczestniczył w posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Olsztynie.
- **29 października** pan Jan Heichel - Prezes W-MIR uczestniczył w posiedzeniu XI sesji Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

PISMA:

- **7 października** Zarząd Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej wystąpił do Ministra Sprawiedliwości o interpretację definicji rolnika prowadzącego gospodarstwo w odniesieniu do rozporządzenia z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji (Dz.U. 2017 poz. 1385). Prawidłowa interpretacja jest niezbędna ze względu na dużą liczbę zapytań od komorników dotyczących dłużników, którzy nie są rolnikami prowadzącymi gospodarstwo.
- **15 października** Zarząd W-MIR zwrócił się do Ministra Środowiska o doprecyzowanie i podporządkowanie kodów z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1923) do odpadów pochodzących z produkcji rolniczej. Szczególnie chodzi tu o ustalenie, pod jakimi kodami należy klasyfikować odpady takie jak: opakowania po nawozach typu Big-Bag, folie po kiszonce, sznurki i siatki. Przypisanie konkretnych kodów ułatwi producentom rolnym prowadzenie ewidencji odpadów i kart przekazania odpadów oraz dokonywanie aktualizacji danych w rejestrze podmiotów wprowadzających produkty i odpady zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2019 r. poz. 1579).
- **17 października** Zarząd Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej wniósł uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony (PO) dla specjalnego obszaru siedlisk Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana PLH280007. Zdaniem Zarządu odległość stosowania nawozów i pestycydów od cieków wodnych wskazana w projekcie jest zdecydowanie za duża, a renaturyzacja (przywracanie) porzuconych łąk i pastwisk uniemożliwi zmianę profilu produkcji w gospodarstwach. Ponadto, w ustawie powinien być uwzględniony aspekt finansowy, czyli powinny być zapisane rekompensaty dla rolników gospodarujących na danym terenie z tytułu mniejszych dochodów spowodowanych ograniczeniami wynikającymi z planu ochrony.
- **24 października** biuro Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej skierowało pismo do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z zapytaniem, czy pomoc udzielana na usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej jest w ramach pomocy de minimis w rolnictwie. Zapytanie wystosowano na prośbę rolników z województwa warmińsko-mazurskiego, od których część gmin wymaga podania informacji o wykorzystanej pomocy de minimis.

- W październiku Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza otrzymała do opiniowania 10 wniosków od komorników sądowych w sprawie zajęcia mienia. Wydano jedną opinię, w pozostałych przypadkach zajęć komorniczych dłużnicy nie byli rolnikami i nie podlegali pod § 2 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji (Dz. U. 2017 poz. 1385).

DZIAŁANIA W-MIR W ZWIĄZKU Z PROBLEMEM AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ

We wrześniu br. do W-MIR wpłynęły pisma m.in. od Koła Łowieckiego Dzik w Suszu oraz WKŁ Batalion z siedzibą w Ominie w sprawie potrzeby zakupu chłodni do przechowywania tusz dzików na obszarze zagrożonym ASF. W związku z rozszerzeniem stref na prawie całe województwo oraz w/w wystąpieniami kół łowieckich wystąpiono do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o przyspieszenie zakupu kolejnych kontenerów chłodniczych, niezbędnych do prowadzenia regularnego odstrzału dzików w strefach ASF, a także przyspieszenia wypłat rekompensat za utracone dochody dla producentów trzody ze stref ASF.

30 września br. do W-MIR wpłynęła w tej sprawie odpowiedź. Poinformowano, że we wrześniu złożono wniosek o zakup kolejnych 17 chłodni dla powiatów działdowskiego, iławskiego, nowomiejskiego, ostródzkiego, olsztyńskiego i szczycieńskiego. Ponadto, wg stanu na 16 września br., pomoc finansową wypłacono 1190 beneficjentom. Podjęte zostały również działania mające na celu zwiększenie w planie finansowym ARiMR na 2019 rok kwoty środków na przedmiotową pomoc.

30 września br. W-MIR otrzymała również odpowiedź MRiRW na wcześniejsze pismo dotyczące potrzeby wznowienia naboru wniosków o pomoc dla producentów tytoniu i producentów świń, którzy nie otrzymali zapłaty z powodu upadłości, restrukturyzacji i likwidacji podmiotu skupującego. Zgodnie z treścią pisma kolejny nabór dot. tego rodzaju pomocy nie jest planowany.

We wrześniu br. W-MIR wnioskowała także o zorganizowanie na szczeblu centralnym, w trybie pilnym, spotkania w sprawie tragicznej sytuacji producentów trzody chlewnej w związku z dalszym rozprzestrzenianiem się afrykańskiego pomoru świń oraz objęciem strefą ograniczeń większości województwa warmińsko-mazurskiego.

17 października br. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele Krajowej Rady Izb Rolniczych, Zarządu W-MIR – pan Jan Heichel – Prezes W-MIR, pan Marek Kuźniewski oraz pan Jerzy Salitra – Członkowie Zarządu W-MIR, a także pan Bartłomiej Lewalski – Przewodniczący Rady Powiatowej W-MIR w powiecie działdowskim, pan Marcin Sarnowski – Delegat do Walnego Zgromadzenia W-MIR w powiecie działdowskim oraz indywidualni rolnicy z województwa warmińsko-mazurskiego - hodowcy trzody, w tym poszkodowani w wyniku wystąpienia w ich gospodarstwach ognisk ASF. Ze strony rządowej udział wzięli: pan Szymon Giżyński - Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Pełnomocnik Rządu ds. działań związanych z wystąpieniem Afrykańskiego Pomoru Świń na terytorium RP, pani Magdalena Zasepa – Dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii w MRiRW, pani Małgorzata

Golińska – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska, pan Jacek Sagan – Dyrektor Departamentu Leśnictwa MŚ oraz pan Bogdan Konopka – Główny Lekarz Weterynarii. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele Polskiego Związku Łowieckiego. W trakcie spotkania reprezentanci strony rządowej przedstawili informacje m.in. na temat realizacji planu odstrzału i pozyskania liczebności dzików w Polsce na przestrzeni kilku ostatnich lat, planów bioasekuracyjnych w związku z rozszerzaniem się stref zagrożenia ASF-em, poszukiwania padłych dzików. Samorząd rolniczy przedstawił sytuację rolników poszkodowanych w wyniku wystąpienia ASF, wskazano kwestie nierzetelnej inwentaryzacji zwierzyny i realizacji planów odstrzału. Ponadto, w związku z problemami przy szacowaniu szkód łowieckich, zawnioskowano o powołanie zespołu izbowo-ministerialnego, w którego zakresie będzie wypracowanie m.in. jak najlepszych rozwiązań dotyczących sprawiedliwego szacowania szkód łowieckich. Podczas spotkania wystąpiono również z wnioskiem, aby w przypadku pojawienia się w gospodarstwie uznanym za ognisko ASF niewielkich uchybień, nie odmawiać rolnikom pomocy w postaci odszkodowań.

7 października br. do W-MIR wpłynęło pismo rolników, których gospodarstwo zostało uznane za ognisko afrykańskiego pomoru świń, z prośbą o poparcie wniosku o umorzenie czynszu dzierżawnego w KOWR. W dniu **11 października br.** Zarząd W-MIR wystąpił w tej sprawie do OT KOWR. Ponadto, 23 października br. wystosowano pismo do Dyrektora Generalnego KOWR, aby przychylnie się do wniosków rolników, gdyż na podjęcie takiego działania zezwala § 2 pkt 4 ppkt 4 rozporządzenia MRiRW z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności krajowego ośrodka wsparcia rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz. U. 2017 r. poz. 2116).

23 października br. Zarząd W-MIR wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o interpretację zapisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności krajowego ośrodka wsparcia rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz. U. 2017 r. poz. 2116), dotyczących umorzeń należności rolnikom, w których gospodarstwie wystąpiła choroba zakaźna zwierząt, tak aby nie ulegało wątpliwościom czy wobec rolników poszkodowanych przez ASF KOWR może stosować umorzenia należności.

POZOSTAŁE INFORMACJE

Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych

Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza we współpracy z Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie oraz branżowymi organizacjami rolników i Expo Mazury zorganizowała w dniach 26 - 27 października br. w Ostródzie Warmińsko-Mazurską Wystawę Zwierząt Hodowlanych. Wystawa była doskonałym miejscem do wymiany doświadczeń między hodowcami zwierząt. Podczas wydarzenia zostały zaprezentowane zwierzęta oraz nowe technologie, które rolnicy mogą wdrożyć w swoich gospodarstwach i stać się bardziej konkurencyjnym na rynku krajowym i zagranicznym.

26 października odbyło się uroczyste otwarcie Targów Rolnych Zagroda oraz Warmińsko-Mazurskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych, którego dokonali: Poseł do Parlamentu Europejskiego – Krzysztof Jurgiel, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Gustaw Marek Brzezina, Prezes Zarządu Expo-Mazury S.A. - Beata Mały-Kaczanowska, Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie - Damian Godziński oraz Prezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej - Jan Heichel.

W pierwszym dniu wystawy hodowcy zwierząt prezentowali swoje zwierzęta w ringu, gdzie specjalistyczne komisje dokonały oceny prezentowanych zwierząt. Hodowcy zaprezentowali bydło mleczne, bydło mięsne, konie zimnokrwiste oraz owce i kozy. Spośród zaprezentowanych zwierząt komisje dokonały wyboru czempionów i wiceczempionów w poszczególnych kategoriach zwierząt hodowlanych. Podczas oceny zostały zaprezentowane zwierzęta hodowlane najlepszej jakości. W związku z rozprzestrzeniającym się ASF po raz kolejny nie została zaprezentowana trzoda chlewna. Drugiego dnia Warmińsko-Mazurskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych dokonano wręczenia nagród wyróżnionym hodowcom zwierząt. Puchary i czekoladowe dla uhonorowanych wręczyli m.in. Wiceprezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej - Romuald Tański wraz z Jolantą Mackiewicz – Dyrektorem Biura W-MIR.

Pomoc dla poszkodowanego rolnika z Zalbek k/Olsztyna

3 października br. członkowie Rady Powiatowej W-MIR w powiecie giżyckim zorganizowali zbiórkę płodów rolnych, które zawieźli dla rolnika poszkodowanego w pożarze z miejscowości Zalbki k/Olsztyna. W pomoc zaangażowani byli: pani Ewa Kasprówska oraz panowie Zenon Iwanowski, Adrian Balewicz, Krzysztof Dulniak i Paweł Jaszcz. Wspólnymi siłami zdołali ściągnąć i załadować cały samochód ciężarowy udostępniony nieodpłatnie przez pana Zenona Iwanowskiego.

Jesienne stosowanie nawozów naturalnych

Do 30 listopada br. możliwe jest stosowanie nawozów na gruntach ornych w sytuacji braku możliwości dokonania zbiorów lub nawożenia z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe - poinformowało Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ma to zastosowanie m.in. w przypadku nadmiernego uwilgotnienia gleby, czy też wystąpienia suszy rolniczej, którą obserwowano w 2019 roku. Niekorzystne warunki pogodowe najczęściej występują lokalnie, dlatego producent rolny powinien samodzielnie ocenić, uwzględniając panujące warunki pogodowe, możliwość dokonania jesiennego zbioru i zastosowania nawożenia, jednak nie później niż do końca listopada.

Przypominamy, że Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych w dniu 15 października 2019 r. wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wydłużenie terminów nawożenia nawozami naturalnymi ze względu na panującą suszę.

Susza. Problem nierozwiązany od lat. Kolejne wystąpienia samorządu rolniczego.

W ślad za korespondencją z resortem rolnictwa w sprawie zmiany zasad stwierdzania suszy oraz zasad szacowania strat – 25 października 2019 r., Zarząd KRIR przekazał stanowiska Zarządu

Lubelskiej Izby Rolniczej w sprawie podjęcia działań w związku z suszą na terenie województwa lubelskiego oraz w sprawie producentów prowadzących chów i hodowlę zwierząt poszkodowanych przez suszę.

Samorząd rolniczy nieustannie podkreśla, że system monitoringu suszy oraz zasady szacowania strat w gospodarstwach poszkodowanych przez suszę nie spełniają swojej roli i są krzywdzące dla rolników. Dlatego też, ponownie zwrócono się do Ministra o podjęcie inicjatywy w zakresie zmian przepisów w /w zakresie, tak aby stan faktyczny na polach znajdował odzwierciedlenie w raportach, a poszkodowani rolnicy mogli otrzymać pomoc.

Tegoroczna susza spowodowała ogromne straty ekonomiczne w gospodarstwach rolnych. Szacunkowa wartość strat poniesionych przez suszę na terenie tylko województwa lubelskiego oceniona została na kwotę 277 756 249 zł. W tym roku klęską suszy zostało dotkniętych 193 664 ha powierzchni użytków rolnych.

Ze względu na liczne sygnały rolników, samorząd rolniczy niezmiennie apeluje o zmianę systemu monitoringu suszy w Polsce opracowanego przez Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach. Raporty dotyczące wartości klimatycznego bilansu wodnego opracowywane przez IUNG nie znajdują odzwierciedlenia w stanie faktycznym na użytkach rolnych.

Koniecznym jest również podjęcie działań zmierzających do zmiany systemu monitorowania suszy np. wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań technologicznych tj. zastosowanie zdjęć satelitarnych albo zastosowania dronów w połączeniu z systemem mapowania pól, jaki prowadzi Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa. Wprowadzenie nowoczesnych technologii mogłoby wykluczyć konieczność powoływania komisji do spraw szacowania szkód.

Ponadto, komisje do spraw szacowania strat w rolnictwie powołane przez Wojewodów oceniają procentowy skład obniżenia plonu na glebach słabszych, których wykaz map prowadzi IUNG. Do izb rolniczych dociera wiele sygnałów od rolników, których gleby, czy uprawy nie zostały zakwalifikowane do oceny skali suszy, bo są to gleby lepszej kategorii, albo uprawy nie zostały zakwalifikowane do szacowania na glebach dobrych. To, że są to gleby lepszej kategorii nie znaczy, że susza na tych glebach nie występuje. Gołym okiem widać straty w plonach.

Dodatkowo, samorząd rolniczy ponownie podkreślił konieczność zmian zasad w zakresie szacowania strat w gospodarstwach o profilu zwierzęcym. Zasady wypełniania protokołów oraz sposób określania dochodu w gospodarstwie są niekorzystne dla gospodarstw zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt gospodarskich. Okazuje się, że posiadanie zwierząt gospodarskich podnosi w sposób znaczący dochód w gospodarstwie, co obniża procentowy poziom strat w gospodarstwie i utrudnia rolnikom uzyskanie odszkodowania za poniesione straty.

Z informacji jakie uzyskują Izby od delegatów biorących udział w komisjach do spraw szacowania szkód w rolnictwie zachodzi obawa, że opracowana aplikacja do wyliczania strat w gospodarstwach rolnych w wyniku suszy jest błędnie sporządzona. Okazuje się, że im większe gospodarstwo rolne, bardziej towarowe, z produkcją zwierzęcą tym niższy procent poziomu strat w gospodarstwie. Zdaniem Izby błąd aplikacji w sporządzaniu protokołów może wynikać z braku uwzględnienia w tych protokołach kosztów, jakie generuje posiadanie zwierząt np. zakupu paszy, opieki weterynaryjnej, obsługi budynków weterynaryjnych, amortyzacji urządzeń. Przykładem gospodarstwa rolnego, w

którym szacowano szkody na terenie województwa lubelskiego jest gospodarstwo mleczarskie posiadające 100 sztuk bydła, w tym 70 krów, 80 ha użytków rolnych, gdzie trwałe użytki zielone stanowią 30 ha. Okazuje się, że po wyliczeniach poziom procentowych strat w tym gospodarstwie wynosi 12%. Susza doprowadziła w tym gospodarstwie do ogromnych strat w uprawach paszowych, wyschnięcia łąk, skutkiem czego rolnik był zmuszony do poniesienia dodatkowych kosztów zakupu paszy dla zwierząt.

Samorząd rolniczy stoi na stanowisku, by w zakresie szacowania szkód w rolnictwie spowodowanych suszą, w protokołach uwzględniać szkody jakie powoduje susza na użytkach rolnych. Posiadanie zwierząt gospodarskich nie powinno być brane pod uwagę w protokołach szacowania szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.

Źródło: KRIR

Samorząd rolniczy wnioskuję o niezależne laboratoria odwoławcze

Realizując wniosek zgłoszony podczas I Posiedzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych VI kadencji, 23 października 2019 r. Zarząd KRIR zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie powstania niezależnego laboratorium odwoławczego badającego jakość produktów rolniczych.

W obecnym stanie prawnym rolnicy (dostawcy produktów rolnych) nie mają możliwości wiarygodnego potwierdzenia jakości swoich dostaw (zboż, buraków (cukier, wystodki), mleka itd.) i są zależni od badań wykonanych przez kupującego. Dlatego, w ramach zapowiadanych przez MRiRW działań na rzecz umocnienia pozycji rynkowej producentów rolnych, zdaniem KRIR zasadnym byłoby utworzenie niezależnego laboratorium odwoławczego (lub wskazanie na terenie kraju) dla badania jakości produktów rolno-spożywczych lub zarekomendowanie laboratoriów, gdzie rolnicy mogliby dokonać takich analiz.

Źródło: KRIR

Potrzeba zmiany terminu stosowania nawozów naturalnych

W dniu 15 października 2019 r. Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi J.K. Ardanowskiego z wnioskiem o zastosowanie odstępstwa i umożliwienie stosowania nawozów naturalnych płynnych i stałych do końca listopada na niezamarzniętą glebę. Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu ich zanieczyszczeniu” w obliczu drugiego z rzędu roku, w którym wystąpiła susza rolnicza, są niemożliwe do realizacji.

Pomimo poprawy warunków wilgotnościowych wiele zabiegów agrotechnicznych jest opóźnionych, a rolnicy nie będą mogli dokonać dochować terminu wywozu nawozów naturalnych płynnych i stałych. Zarząd KRIR zawniósł do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o dostosowanie terminu wywozu nawozów naturalnych do końca listopada w zależności od określonych warunków pogodowych i glebowych. Najlepszą zasadą, do stosowania naturalnych nawozów na gruntach ornych, uprawach trwałych i użytkach zielonych jest: „nawożenia nie prowadzi się na zamrzniętą glebę.”

Źródło: KRIR

Wniosek w sprawie zbiorników retencyjnych

W dniu 10 października Zarząd KRIR wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi J. K. Ardanowskiego z wnioskiem o zmianę przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne w zakresie budowy zbiorników retencyjnych o powierzchni do 1 ha.

Zdaniem KRIR budowa zbiorników retencyjnych do 1 ha bez pozwoleń wodnoprawnych wobec zmieniających się warunków klimatycznych jest działaniem bardzo istotnym, ponieważ może się to przyczynić do łagodzenia skutków suszy jak i powodzi. Zbiorniki retencyjne nie tylko mogą przyczynić się do poprawy gospodarki wodnej, ale także do zwiększenia bioróżnorodności oraz wzrostu znaczenia rekreacyjnego terenów sąsiadujących

W związku z odpowiedzią Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wniósł o poparcie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w sprawie wniosku budowy zbiorników retencyjnych bez pozwoleń wodnoprawnych do 1 ha, oraz odpowiednią zmianę przepisów, co może przyczynić się do znaczącej poprawy gospodarowania wodą na terenach wiejskich.

Źródło: KRIR

Rolnicy mogą nie zdążyć z wnioskami o pomoc suszową.

W związku z uruchomioną pomocą na podstawie przepisów § 13v rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 z późn. zm.), dotyczącą wsparcia finansowego dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych spowodowane w 2019 r. przez suszę, huragan, grad, deszcz nawalny, przymrozki wiosenne lub powódź – 10 października 2019 r. Zarząd KRIR poinformował Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, że ustalony termin naboru wniosków do 31.10.2019 r. może być zbyt krótki.

Samorząd rolniczy zwraca uwagę, że wiele komisji szacujących straty nie skończyło swoich prac, docierają także sygnały od rolników, że protokoły podlegają dość długiemu procesowi weryfikacji w Urzędach Wojewódzkich, co wydłuża całą procedurę ubiegania się rolników o pomoc finansową.

Powyższy wniosek został także zgłoszony podczas konferencji pn. „Nowe wyzwania dla Izby Rolniczych”, która odbyła się w Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Lubaniu w dniu 4 października 2019 r. podczas rozmowy z Panem Ryszardem Zarudzkim – Podsekretarzem Stanu w MRiRW.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przychylił się do postulatu samorządu rolniczego i wydłużył termin składania wniosków do dnia 15 listopada 2019 r.

Źródło: KRIR

Małe przetwórstwo - od dnia 21 listopada 2019 r. można składać wnioski!

Rolnicy i ich małżonkowie, którzy zajmują się lub chcą podjąć działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego mogą ubiegać się o wsparcie w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Nabór wniosków na tzw. małe przetwórstwo rozpocznie się 21 listopada i potrwa do 20 grudnia 2019r.

Rolniczy handel detaliczny (RHD), umożliwi rolnikowi sprzedaż żywności wyprodukowanej i przetworzonej we własnym gospodarstwie bezpośrednio konsumentowi. Odbywa się to z pominięciem pośredników, co pozwala uzyskiwać lepsze ceny za sprzedawane produkty rolno-spożywcze. RHD jest więc dobrym sposobem na zwiększenie dochodów rolniczych rodzin. Również ARiMR oferuje pomoc na rozwój tego typu działalności na wsi. Realizowana jest ona z budżetu PROW 2014-2020 w ramach „Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”.

O pomoc w Agencji będą się mogli ubiegać rolnicy lub ich małżonkowie, ubezpieczeni w KRUS z mocy ustawy w pełnym zakresie, którzy już prowadzą lub zamierzają prowadzić działalność przetwórczą i sprzedaż produktów przetworzonych w ramach RHD. Lista produktów przetwarzanych i jednocześnie zbywanych (wymóg łączny) obejmuje w tym przypadku m.in. przetwory z owoców i warzyw, np. soki, dżemy, kiszonki, marynaty, koncentraty; przetwory zbożowe: mąki, kasze, płatki, otręby; oleje; wędliny; produkty mleczne, np. jogurty, sery, śmietana.

Należy zaznaczyć, że do prowadzenia rolniczego handlu detalicznego nie jest wymagane uzyskanie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Wsparcie jest przyznawane w formie refundacji do 50 proc. kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację inwestycji. Maksymalna kwota pomocy wynosi 100 tys. zł.

W katalogu kosztów inwestycji, na które można otrzymać dofinansowanie, są m.in. koszty zakupu maszyn, urządzeń i wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności w zakresie przetwarzania produktów rolnych, koszty budowy lub modernizacji budynków wykorzystywanych do prowadzenia działalności przetwórczej, w tym koszty dostosowania pomieszczeń gospodarczych oraz pomieszczeń służących dotychczas przygotowaniu posiłków; zakup tzw. kontenerów (obiektów budowlanych), gdzie będzie prowadzona działalność przetwórcza, pod warunkiem, że będą one trwale związane z nieruchomością; zakup wraz z instalacją maszyn lub urządzeń do przetwarzania i magazynowania, aparatury pomiarowej i kontrolnej.

Warto podkreślić, że dofinansowanie nie obejmuje zakupu środków transportu oraz używanych maszyn, urządzeń lub sprzętu.

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Premiuje ona m.in. młodych rolników, inwestycje innowacyjne, uczestnictwo w unijnych lub krajowych systemach jakości. Suma uzyskanych punktów będzie decydowała o kolejności przysługiwania pomocy.

Wnioski można składać w oddziałach regionalnych ARiMR.

Źródło: ARiMR

Kodeks dobrej praktyki rolnej

Zachęcamy do zapoznania się z Kodeksem dobrej praktyki rolnej dotyczącym ograniczenia emisji amoniaku z rolnictwa. Kodeks amoniakowy dostępny jest na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/kodeks-amoniakowy>.